

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาในบทนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัย เพื่อนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานอาชีพนักบัญชีที่ตอบสนองต่อภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ดังต่อไปนี้

5.1 วิธีการศึกษา

5.1.1 วัตถุประสงค์การศึกษา

- 1) ศึกษามาตรฐานอาชีพบัญชีที่ได้มีการพัฒนาให้ตอบสนองต่อความต้องการของการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงสมรรถนะหลักต่าง ๆ ที่นักบัญชีองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมพึงประสงค์
- 2) ศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นของนักบัญชีที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการ
- 3) ศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นและต้องใช้จริงในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานภาคธุรกิจอุตสาหกรรม

5.1.2 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจความคิดเห็นขององค์กรธุรกิจอุตสาหกรรม ต่อสมรรถนะนักบัญชีที่ต้องการ รวมทั้งสำรวจนักบัญชีที่นำความรู้ทักษะไปใช้จริงในงาน รวมทั้งการสัมภาษณ์เจาะลึกองค์กรภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต่อความคิดเห็นและความต้องการบุคลากรด้านการบัญชีทั้งในสมรรถนะทางด้านบัญชี และสมรรถนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างของการสำรวจมาจากบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ และนอกตลาดหลักทรัพย์ในเขตภาคกลางและภาคตะวันออก รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างนักบัญชีที่ทำงานในองค์กรภาคธุรกิจอุตสาหกรรมในเขตภาคกลางและภาคตะวันออกที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2541-2551

5.1.3 ขนาดตัวอย่าง

- 1) การกำหนดขนาดตัวอย่างองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมใช้เกณฑ์การกำหนดตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ที่ความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 จากจำนวนบริษัทจดทะเบียนสำนักงานสอบบัญชี สำนักงานบัญชี และองค์กรภาคธุรกิจอุตสาหกรรมในเขตภาคกลางและภาคตะวันออก จำนวนขนาดประชากร 1,000 บริษัท มีความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ เลือกกลุ่มตัวอย่างขนาด 206-210 ตัวอย่าง
- 2) กำหนดขนาดตัวอย่างจากประชากรนักบัญชีที่สำเร็จจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2541-2551) ปัจจุบันทำงานเป็นนักบัญชีในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมจำนวนประมาณ 3,000 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เลือกกลุ่มตัวอย่าง 320-350 คน

3) เลือกบริษัทธุรกิจอุตสาหกรรมในกรุงเทพและปริมณฑลจำนวน 5 ธุรกิจ รวม 6 แห่ง ได้แก่

- 3.1) ธุรกิจผลิตและจำหน่ายสินค้า 1 แห่ง
- 3.2) ธุรกิจโดยสภาระหว่างประเทศ 1 แห่ง
- 3.3) ธุรกิจการเงิน 1 แห่ง
- 3.4) ธุรกิจรับตรวจสอบบัญชี 2 แห่ง
- 3.5) ธุรกิจรับทำบัญชี 1 แห่ง

5.1.4 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) แบบสัมภาษณ์องค์กรธุรกิจอุตสาหกรรม
- 2) แบบสัมภาษณ์นักบัญชีผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรม
- 3) แบบสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

5.2 สรุปผลการศึกษา

ผลจากการสำรวจและสัมภาษณ์เจาะลึกเพื่อศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการ และการสำรวจสมรรถนะต่าง ๆ ที่นักบัญชีได้ใช้ปฏิบัติงานจริงในแต่ละระดับ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.2.1 สมรรถนะนักบัญชีที่องค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการ

สมรรถนะทางด้านบัญชี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในองค์กรภาคธุรกิจอุตสาหกรรม มีประสบการณ์ในการทำงานบัญชีอยู่ในช่วง 16-20 ปี มากถึงร้อยละ 26.3 ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้จัดการหรือผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีทั่วไป กลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นต่อความต้องการนักบัญชีที่มีสมรรถนะทางการบัญชีมากที่สุด 6 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ การบันทึกบัญชี การภาษีอากร มีค่านิยมทางวิชาชีพบัญชีที่ดี การบัญชีการเงิน และการรายงานทางการเงิน

สมรรถนะทางด้านบัญชีที่ต้องการในระดับมาก 12 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบัญชีบริหาร การบัญชีต้นทุน กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ การวางแผนงบประมาณ การวางแผนทางการเงิน การตรวจสอบภายใน การให้คำปรึกษา การบริหารความเสี่ยง การบริหารเงินสด การประเมินผลการควบคุมภายใน สารสนเทศเพื่อการบริหาร และการบริหารเงินเดือนค่าแรง

สมรรถนะทางการบัญชีที่ต้องการระดับพื้นฐาน 1 ด้าน คือ สมรรถนะในด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและการประเมินราคาทรัพย์สิน

เมื่อนำสมรรถนะด้านการบัญชีที่องค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการที่กล่าวมาข้างต้นมาทำการวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อหาปัจจัยสมรรถนะด้านการบัญชีพบว่า มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยที่ 1 การวางแผนและควบคุมทางการเงิน ปัจจัยที่ 2 การตรวจสอบภายใน ปัจจัยที่ 3 การนำเสนอข้อมูล รายงานการเงินเพื่อใช้

ในการตัดสินใจ **ปัจจัยที่ 4** จริยธรรมของนักบัญชี และ **ปัจจัยที่ 5** ความรู้ทักษะพื้นฐานด้านบัญชีที่จะใช้ในการประกอบวิชาชีพ โดยแต่ละปัจจัยมีสมรรถนะที่ต้องการดังนี้

ปัจจัยที่ 1 การวางแผนและควบคุมทางการเงิน ประกอบด้วย

- การบริหารเงินสด
- การบริหารเงินเดือนค่าแรง
- การวางแผนทางการเงิน
- การวางแผนงบประมาณ

ปัจจัยที่ 2 การตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย

- การประเมินผลการควบคุมภายใน
- การตรวจสอบภายใน
- การบริหารความเสี่ยง

ปัจจัยที่ 3 การจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางการเงินบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ประกอบด้วย

- บัญชีการเงิน
- การรายงานทางการเงิน
- การบัญชีบริหาร

ปัจจัยที่ 4 จริยธรรมของนักบัญชี ประกอบด้วย

- มีค่านิยมทางวิชาชีพบัญชีที่ดี
- มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ

ปัจจัยที่ 5 ความรู้ ทักษะพื้นฐานด้านบัญชีที่ต้องใช้ในการประกอบวิชาชีพ ประกอบด้วย

- การภาษีอากร
- การให้คำปรึกษา
- การบันทึกบัญชี

สมรรถนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่องค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการ

สมรรถนะอื่น ๆ ที่องค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการในระดับมากที่สุด มี 12 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ มีความรับผิดชอบสูง ความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่องาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความคิดริเริ่มสามารถแก้ปัญหาได้ดี มีความสามารถในการสื่อสารการพูด การเขียน มีความสามารถในการบริหารเวลา มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีปฏิภาณไหวพริบ มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในการพัฒนางานด้านบัญชี นำความรู้ที่มีประยุกต์ใช้กับงานได้ดีและมีความเสียสละ

สมรรถนะอื่น ๆ ที่องค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการให้นักบัญชีมีในระดับมาก มี 10 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้ คือ มีแรงจูงใจที่ดีในการทำงาน มีภาวะผู้นำ มีวิธีคิดที่เป็นระบบ มีความคิดเชิงบวก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้ในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมขององค์กรอย่างดี มีความรู้

ความสามารถด้านภาษาอังกฤษสำหรับนักบัญชี การวัดและประเมินผล มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษธุรกิจ และมีความสามารถวางแผนเชิงกลยุทธ์

นำสมรรถนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของนักบัญชีที่องค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการมาวิเคราะห์ปัจจัย เพื่อหาปัจจัยสมรรถนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ 5 ปัจจัย มีรายละเอียดองค์ประกอบแต่ละปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ชื่อสัตย์ รับผิดชอบต่องาน มีองค์ประกอบคือ

- มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในการพัฒนางานด้านบัญชี
- มีความรับผิดชอบต่องาน
- มีความซื่อสัตย์
- มีความสามารถในการบริหารเวลา

ปัจจัยที่ 2 ความสามารถในการบริหาร

- ความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์
- ความสามารถวัดและประเมินผล
- มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยที่ 3 ความรับผิดชอบสูงและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

- มีความคิดริเริ่มสามารถแก้ปัญหาได้ดี
- มีความรับผิดชอบสูง

ปัจจัยที่ 4 ทักษะในการทำงาน

- มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- มีความคิดเชิงบวก

ปัจจัยที่ 5 มีความรู้ทักษะภาษาอังกฤษดี

- มีความรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษสำหรับนักบัญชี
- มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษธุรกิจ

5.2.2 สมรรถนะนักบัญชีที่องค์กรธุรกิจและอุตสาหกรรมต้องการจากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการในภาคธุรกิจ 6 ธุรกิจ ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1) สมรรถนะทางการบัญชี

1.1) การวางแผนและควบคุมทางการเงิน ประกอบด้วย

- 1.1.1) ความรู้เกี่ยวกับการเงิน
- 1.1.2) ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์
- 1.1.3) ความรู้เกี่ยวกับการวางแผน

- 1.2) การจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจ
  - 1.2.1) ความรู้ทางวิชาชีพ
  - 1.2.2) การนำมาตรฐานการบัญชีมาปฏิบัติ
- 1.3) จริยธรรมของนักบัญชี
  - 1.3.1) มีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ
  - 1.3.2) มีคุณธรรมจริยธรรม
  - 1.3.3) รักษาอุดมการณ์ของกิจการ
- 1.4) ความรู้ทักษะพื้นฐานด้านบัญชีที่ต้องใช้ในการประกอบวิชาชีพ
  - 1.4.1) การภาษีอากร
  - 1.4.2) การติดต่อประสานงานกับลูกค้า
- 2) สมรรถนะอื่น ๆ ของนักบัญชีที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการ
  - 2.1) ความซื่อสัตย์รับผิดชอบต่องาน ประกอบด้วย
    - 2.1.1) มีความรู้พื้นฐานคอมพิวเตอร์
    - 2.1.2) มีความรับผิดชอบ
    - 2.1.3) มีความซื่อสัตย์
  - 2.2) มีความสามารถในการบริหาร ประกอบด้วย
    - 2.2.1) เรียนรู้ตลอดเวลา
    - 2.2.2) ทักษะการนำเสนอ
    - 2.2.3) ทักษะการบริหารบุคคลและงาน
  - 2.3) ความรับผิดชอบสูงและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย
    - 2.3.1) มีความกระตือรือร้น
    - 2.3.2) มีภาวะผู้นำ
  - 2.4) ทักษะคติในการทำงาน ประกอบด้วย
    - 2.4.1) มนุษยสัมพันธ์
    - 2.4.2) บุคลิกดี
    - 2.4.3) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
    - 2.4.4) ยอมรับความคิดเห็น
    - 2.4.5) มีความสามารถทำงานเป็นทีม
    - 2.4.6) มีความอดทน
    - 2.4.7) เคารพกฎเกณฑ์
    - 2.4.8) รู้จักให้เกียรติ

2.4.9) รั้งงานบริการ

2.4.10) ความระมัดระวัง

2.5) มีความรู้ทักษะภาษาอังกฤษดี ประกอบด้วย

2.5.1) มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ

5.2.3 สมรรถนะทางด้านบัญชีและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่นักบัญชีต้องใช้ในการทำงาน
สมรรถนะทางด้านบัญชี

กลุ่มตัวอย่างนักบัญชีผู้ตอบส่วนใหญ่มีอายุการทำงานอยู่ระหว่าง 1 -10 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งพนักงานบัญชีและการเงิน และทำงานในภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม บางส่วนอยู่ในองค์กรบริการสอบบัญชี รับทำบัญชี และธุรกิจอื่น ๆ โดยกลุ่มตัวอย่างได้ระบุถึงการใช้สมรรถนะทางบัญชีในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ การใช้ Microsoft Office ปฏิบัติงานด้านบัญชี สมรรถนะทางบัญชีที่ใช้ในระดับมาก มี 6 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบันทึกเกี่ยวกับการซื้อสินค้า การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี การดูแลความปลอดภัยของข้อมูล การนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน การบันทึกรายได้ การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม การบันทึกการรับเงินและการบันทึกเกี่ยวกับการรับบริการ สมรรถนะด้านการบัญชีที่ได้ใช้ในระดับปานกลาง มี 20 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย การติดตามและควบคุมการจ่ายเงิน การจัดทำและนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานประจำงวด การใช้โปรแกรมบัญชีที่หน่วยงานพัฒนาเองในการปฏิบัติงาน การกระหนยอดเงินฝากธนาคาร การคำนวณหายอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภท การจัดทำทะเบียนทรัพย์สิน การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล การติดตามและควบคุมการรับเงิน การประเมินผล การปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงและการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่าย การจัดทำบัญชีแยกประเภทย่อยหรือรายตัว การเก็บข้อมูลวิเคราะห์และรายงานที่เกี่ยวกับต้นทุน การบันทึกและการวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนการผลิตสินค้าโดยตรง การประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงกับการประมาณรายได้ การจัดทำงบทดลอง การร่างงบการเงินของหน่วยงาน การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลรวมดา การจัดทำข้อมูลสำหรับควบคุมบริหารเงิน การบันทึกและวิเคราะห์รายการจัดสรรค่าใช้จ่ายการผลิต และการตีความหมายงบการเงินของหน่วยงาน สมรรถนะทางการบัญชีที่ได้ใช้น้อย มี 11 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การคำนวณเงินเดือนสุทธิที่ต้องจ่าย การเลือกใช้เทคนิคหรือวิธีการตรวจสอบ การคำนวณภาษีธุรกิจเฉพาะ การกำหนดขนาดตัวอย่างและเลือกตัวอย่างในการสอบบัญชี การสอบทานงานสอบบัญชี การจัดการและประเมินผลการควบคุมความเสี่ยง การจัดทำกระดาษทำการสำหรับงานสอบบัญชี การประเมินและจัดทำรายงานเกี่ยวกับความเสี่ยง การวางแผนงานสอบบัญชี การจัดทำแนวการสอบบัญชี และการควบคุมด้านสินเชื่อ และสมรรถนะด้านการบัญชีที่ได้ใช้น้อยที่สุดจนถึงไม่ได้ใช้เลย มีเพียง 1 ด้าน คือการเขียนรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เมื่อนำสมรรถนะทางด้านบัญชีที่นักบัญชีนำไปปฏิบัติในการทำงานมาทำการวิเคราะห์ปัจจัยพบว่าปัจจัยสมรรถนะทางด้านบัญชีที่นักบัญชีต้องให้ประจำ 9 ปัจจัย โดยมีองค์ประกอบภายในแต่ละปัจจัยดังต่อไปนี้

ปัจจัยที่ 1 การตรวจสอบบัญชี ประกอบด้วย

- การกำหนดขนาดตัวอย่างและเลือกตัวอย่างในการสอบบัญชี
- การวางแผนงานสอบบัญชี
- การจัดทำกระดาษทำการสำหรับงานสอบบัญชี
- การจัดทำแนวการสอบบัญชี
- การเลือกใช้เทคนิควิธีการตรวจสอบ
- การเขียนรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- การสอบทานงานสอบบัญชี

ปัจจัยที่ 2 การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน และการนำไปใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

- การประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงกับการจัดทำประมาณการ
- การประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงกับประมาณรายได้
- การจัดทำและนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานประจำงวด
- การเก็บข้อมูลวิเคราะห์และรายงานเกี่ยวกับต้นทุน
- การนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้เพื่อเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน
- การดูแลความปลอดภัยของข้อมูล

ปัจจัยที่ 3 ภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับกิจการ ประกอบด้วย

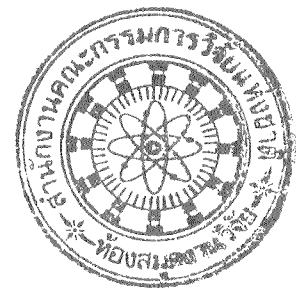
- การคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย
- การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม

ปัจจัยที่ 4 การจัดประเภทบัญชีและหายอดคงเหลือ ประกอบด้วย

- การคำนวณหายอดคงเงินคงเหลือในแยกประเภท
- การจัดทำบัญชีแยกประเภทย่อยหรือรายตัว
- การกระทบยอดเงินฝากธนาคาร
- การจัดทำบทดลอง

ปัจจัยที่ 5 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย ประกอบด้วย

- การบันทึกเกี่ยวกับการรับบริการ
- การบันทึกเกี่ยวกับการซื้อสินค้า
- การบันทึกการขายได้

ปัจจัยที่ 6 การควบคุมการจ่ายเงิน ประกอบด้วย

- การติดตามและควบคุมการจ่ายเงิน

ปัจจัยที่ 7 การคำนวณหาต้นทุนของสินค้า ประกอบด้วย

- การบันทึกและวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนและการผลิตสินค้าโดยตรง
- การใช้ Microsoft Office ปฏิบัติงานบัญชี
- การบันทึกและวิเคราะห์รายการจัดสรรค่าใช้จ่ายการผลิต

ปัจจัยที่ 8 การใช้โปรแกรมบัญชีในการรวบรวมข้อมูลทางการเงิน ประกอบด้วย

- การใช้โปรแกรมบัญชีที่หน่วยงานพัฒนาในการปฏิบัติงาน

ปัจจัยที่ 9 การบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ ประกอบด้วย

- การจัดการและประเมินผลและควบคุมความเสี่ยง
- การประเมินและจัดรายงานเกี่ยวกับความเสี่ยง

สมรรถนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่นักบัญชีต้องใช้ในการปฏิบัติงาน

กลุ่มตัวอย่างระบุว่าสมรรถนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้ใช้มากที่สุด มี 7 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่องาน ความอดทนในการปฏิบัติงาน วินัยในการทำงาน มนุษยสัมพันธ์ ความกระตือรือร้นใฝ่รู้ และจรรยาบรรณในวิชาชีพนักบัญชี สมรรถนะอื่น ๆ ที่ได้ใช้มาก มี 9 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความเสียสละ ความสามารถในการนำความรู้มาใช้ในการทำงานได้จริง ความสนใจศึกษางาน บุคลิกภาพที่ดี การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคม ความคิดเชิงบวก ความสามารถในการสื่อสาร ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ทำงานอยู่ สมรรถนะอื่น ๆ ที่ได้ใช้ในระดับปานกลาง มี 5 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเสนอรายงานต่อผู้บริหาร เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการข้อมูลบัญชี ภาษาอังกฤษสำหรับนักบัญชี ภาษาอังกฤษธุรกิจ และการวิเคราะห์ตีความหมายของรายงานต่าง ๆ และสมรรถนะอื่น ๆ ที่ได้น้อย มี 2 ด้าน คือ การบริหารโครงการ และการวางแผนเชิงกลยุทธ์

เมื่อนำสมรรถนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่นักบัญชีต้องใช้ในการปฏิบัติงานมาวิเคราะห์ปัจจัย พบว่ามีปัจจัยสมรรถนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่นักบัญชีต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทั้งสิ้น 5 ปัจจัย มีองค์ประกอบแต่ละปัจจัยดังต่อไปนี้

ปัจจัยที่ 1 การบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

- การบริหารโครงการ
- การวางแผนเชิงกลยุทธ์
- การวิเคราะห์ตีความหมายของรายงานต่าง ๆ
- การเสนอรายงานต่อผู้บริหาร

ปัจจัยที่ 2 มีวินัย ใฝ่รู้ และรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย

- ความเสียสละ
- ความรับผิดชอบต่อสังคม
- ความกระตือรือร้นใฝ่รู้
- วินัยในการทำงาน

ปัจจัยที่ 3 บุคลิกภาพ ประกอบด้วย

- บุคลิกภาพที่ดี
- ความสนใจศึกษางาน

ปัจจัยที่ 4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องและภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย

- ความรู้ที่เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ทำงานอยู่
- ทักษะในภาษาอังกฤษ
- ภาษาอังกฤษสำหรับนักบัญชี

ปัจจัยที่ 5 จริยธรรมในวิชาชีพ ประกอบด้วย

- ความซื่อสัตย์
- จรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี

ผลสรุปเปรียบเทียบความคิดเห็นสมรรถนะทางการบัญชีของนักบัญชีที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการกับสมรรถนะทางการบัญชีที่นักบัญชีใช้ปฏิบัติงานจริงปรากฏตาม ตารางที่ 5.1 และตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.1 ผลสรุปเปรียบเทียบสมรรถนะทางการบัญชีของนักบัญชีที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการกับสมรรถนะทางการบัญชีที่นักบัญชีใช้ปฏิบัติงานจริง

สมรรถนะทางการบัญชีที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการ		สมรรถนะทางการบัญชีที่นักบัญชีใช้ในการปฏิบัติงานจริง
การสำรวจ	การสัมภาษณ์เจาะลึกภาคธุรกิจอุตสาหกรรม	
1. การวางแผนและควบคุมทางการเงิน 1.1 การบริหารเงิน 1.2 การบริหารเงินเดือนและค่าแรง 1.3 การวางแผนทางการเงิน 1.4 การวางแผนงบประมาณ	1. การวางแผนและควบคุมทางการเงิน 1.1 ความรู้เกี่ยวกับการเงิน 1.2 ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ 1.3 การวางแผนงาน	
2. การตรวจสอบภายใน 2.1 การประเมินผลการควบคุมภายใน 2.2 การตรวจสอบภายใน 2.3 การบริหารความเสี่ยง		1. การบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ 1.1 การจัดการและประเมินผลและควบคุมความเสี่ยง 1.2 การประเมินและจัดรายงานเกี่ยวกับความเสี่ยง

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

สมรรถนะทางการบัญชีที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการ		สมรรถนะทางการบัญชีที่นักบัญชีใช้ในการปฏิบัติงานจริง
การสำรวจ	การสัมภาษณ์เจาะลึกภาคธุรกิจอุตสาหกรรม	
		2. การตรวจสอบบัญชี 2.1 การกำหนดขนาดตัวอย่างและเลือกตัวอย่างในการสอบบัญชี 2.2 การวางแผนงานสอบบัญชี 2.3 การจัดทำกระดาษทำการสำหรับงานสอบบัญชี 2.4 การจัดทำแนวการสอบบัญชี 2.5 การเลือกใช้เทคนิควิธีการตรวจสอบ 2.6 การเขียนรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต 2.7 การสอบทานงานสอบบัญชี
3. การจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจ 3.1 บัญชีการเงิน 3.2 การรายงานทางการเงิน 3.3 การบัญชีบริหาร	2. การจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจ 2.1 ความรู้ทางวิชาชีพ 2.2 การนำมาตรฐานการบัญชีมาใช้ปฏิบัติ	3. การวิเคราะห์รายงานทางการเงินและการนำไปใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ 3.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงกับการจัดทำประมาณการ 3.2 การประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงกับประมาณการรายได้ 3.3 การจัดทำและนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานประจำวัน 3.4 การเก็บข้อมูลวิเคราะห์และรายงานเกี่ยวกับต้นทุน 3.5 การนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน 3.6 การดูแลรักษาความปลอดภัยของข้อมูล
4. พื้นฐานด้านบัญชีที่ต้องใช้ในการประกอบวิชาชีพ 4.1 การภาษีอากร 4.2 การให้คำปรึกษา 4.3 การบันทึกบัญชี	3. พื้นฐานด้านบัญชีที่ต้องใช้ในการประกอบวิชาชีพ 3.1 การภาษีอากร 3.2 การติดต่อประสานงานกับลูกค้า	4. การจัดประเภทบัญชี และหาค่าคงเหลือ 4.1 การคำนวณหาค่าคงเหลือเงินคงเหลือในแยกประเภท 4.2 การจัดทำบัญชีแยกประเภทย่อยหรือรายตัว 4.3 การกระทบยอดเงินฝากธนาคาร 4.4 การจัดทำงบทดลอง
		5. การรับรู้รายได้ และค่าใช้จ่าย 5.1 การบันทึกเกี่ยวกับการรับบริการ 5.2 การบันทึกเกี่ยวกับการซื้อสินค้า 5.3 การบันทึกการขายได้ 6. การควบคุมการจ่ายเงิน 6.1 การติดตามและควบคุมการจ่ายเงิน

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

สมรรถนะทางการบัญชีที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการ		สมรรถนะทางการบัญชีที่นักบัญชีใช้ในการปฏิบัติงานจริง
การสำรวจ	การสัมภาษณ์เจาะลึกภาคธุรกิจอุตสาหกรรม	
		7. การคำนวณหาต้นทุนของสินค้า 7.1 การบันทึกและวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนและการผลิตสินค้าโดยตรง 7.2 การใช้ Microsoft office ปฏิบัติงานบัญชี 7.3 การบันทึกและวิเคราะห์รายการจัดสรรค่าใช้จ่ายการผลิต
		8. ภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับกิจการ 8.1 การคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย 8.2 การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม
		9. การใช้โปรแกรมบัญชีในการรวบรวมข้อมูลทางการเงิน 9.1 การใช้โปรแกรมบัญชีที่หน่วยงานของท่านพัฒนาในการปฏิบัติงาน
5. จริยธรรมของนักบัญชี 5.1 มีค่านิยมทางวิชาชีพบัญชีที่ดี 5.2 มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ	4. จริยธรรมของนักบัญชี 4.1 มีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ 4.2 มีคุณธรรมจริยธรรม 4.3 รักษาอุดมการณ์ของกิจการ	

ตารางที่ 5.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะอื่น ๆ ของนักบัญชีที่เกี่ยวข้อง ที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการ และสมรรถนะอื่นๆ ที่นักบัญชีใช้ในการปฏิบัติงาน

สมรรถนะอื่น ๆ ของนักบัญชีที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการ		สมรรถนะอื่น ๆ ที่นักบัญชีใช้ในการปฏิบัติงาน
การสำรวจ	การสัมภาษณ์เจาะลึกภาคธุรกิจอุตสาหกรรม	
1. ข้อสัณยัรับผิดชอบต่องาน 1.1 มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในการพัฒนางานด้านบัญชี 1.2 มีความรับผิดชอบต่องาน 1.3 มีความซื่อสัตย์ 1.4 มีความสามารถบริหารเวลา	1. ข้อสัณยัรับผิดชอบต่องาน 1.1 มีความรู้พื้นฐานคอมพิวเตอร์ 1.2 มีความรับผิดชอบ 1.3 มีความซื่อสัตย์	1. จริยธรรมในวิชาชีพ 1.1 ความซื่อสัตย์ 1.2 จรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี
2. ความสามารถในการบริหาร 2.1 สามารถวางแผนกลยุทธ์ 2.2 สามารถวัดและประเมินผล 2.3 มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	2. ความสามารถในการบริหาร 2.1 เรียนรู้ตลอดเวลา 2.2 การนำเสนอ 2.3 การบริหารบุคคลและงาน	2. การบริหารเชิงกลยุทธ์ 2.1 การบริหารโครงการ 2.2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 2.3 การวิเคราะห์ตีความหมายของรายงานต่าง ๆ 2.4 การเสนอรายงานต่อผู้บริหาร
3. ความรับผิดชอบสูงและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ 3.1 มีความคิดริเริ่มสามารถแก้ปัญหาได้ดี 3.2 มีความรับผิดชอบสูง	3. ความรับผิดชอบสูงและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ 3.1 มีความกระตือรือร้น 3.2 มีภาวะผู้นำ	3. มีวินัย ใฝ่รู้ และรับผิดชอบต่อสังคม 3.1 ความเสียสละ 3.2 ความรับผิดชอบต่อสังคม 3.3 ความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ 3.4 วินัยในการทำงาน
4. ทักษะคิดในการทำงาน 4.1 มีความเชื่อมั่นในตนเอง 4.2 มีความคิดเชิงบวก	4. ทักษะคิดในการทำงาน 4.1 มนุษยสัมพันธ์ 4.2 บุคลิกดี 4.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 4.4 ยอมรับความคิดเห็น 4.5 สามารถทำงานเป็นทีม 4.6 มีความอดทน 4.7 เคารพกฎเกณฑ์ 4.8 การให้เกียรติ 4.9 รักงานบริการ 4.10 ความระมัดระวัง	4. บุคลิกภาพ 4.1 บุคลิกภาพที่ดี 4.2 ความสนใจศึกษางาน
5. ภาษาอังกฤษดี 5.1 มีความรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษสำหรับนักบัญชี 5.2 มีความรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษธุรกิจ	5. ภาษาอังกฤษดี 5.1 มีความรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ	5. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และภาษาอังกฤษ 5.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ทำงานอยู่ 5.2 ภาษาอังกฤษ 5.3 ภาษาอังกฤษสำหรับนักบัญชี

5.3 อภิปรายผล

จากผลสรุปวิจัย ในหัวข้อ 5.2 ข้างต้น มีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

5.3.1 สมรรถนะทางการบัญชีที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการจากการสำรวจโดยแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เจาะลึกจากธุรกิจ 5 ประเภท พบว่ามีลักษณะที่สอดคล้องกันใน 4 สมรรถนะการบัญชี ได้แก่ การวางแผนและควบคุมทางการเงิน การจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจ จริยธรรมของนักบัญชี และความรู้ทักษะพื้นฐานด้านบัญชีที่ต้องใช้ในการประกอบวิชาชีพ ส่วนองค์ประกอบในแต่ละสมรรถนะที่สอดคล้องกันทั้ง 4 สมรรถนะ มีความละเอียดที่แตกต่างกัน เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงสำรวจสามารถให้รายละเอียดตัวแปรสมรรถนะทางการบัญชีให้กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบได้ละเอียดและมากกว่า ในขณะที่เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งผู้สัมภาษณ์ให้สัมภาษณ์ ซึ่งหากผู้สัมภาษณ์ไม่ได้ลงรายละเอียดในแต่ละสมรรถนะได้มากก็จะได้เพียงคำตอบกว้าง ๆ ตัวอย่างเช่น สมรรถนะการวางแผนและควบคุมทางการเงิน ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสามารถให้รายละเอียดลงไปในองค์ประกอบของการบริหารเงิน การบริหารเงินเดือนค่าแรง การวางแผนทางการเงิน และการวางแผนงบประมาณ ในขณะที่การสัมภาษณ์เจาะลึกได้องค์ประกอบสมรรถนะการวางแผนและการควบคุมทางการเงิน ระบุเพียงความรู้เกี่ยวกับการเงิน ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ และการวางแผนงาน แม้ว่าภาพกว้าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกองค์กรธุรกิจจะครอบคลุมเช่นเดียวกันกับการสำรวจแต่หากผู้สัมภาษณ์เจาะลึกนำรายละเอียดจากแบบสำรวจไปสอบถามเจาะลึกประกอบด้วยจะทำให้เป็นภาพที่ชัดเจนของสมรรถนะที่ต้องการในแต่ละธุรกิจชัดเจนขึ้น เช่นเดียวกับ สมรรถนะการจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชี เพื่อใช้ในการตัดสินใจ การสำรวจกลุ่มตัวอย่างระบุลงไปถึงการบัญชีการเงิน การรายงานทางการเงิน และการบัญชีบริหาร ในขณะที่การสัมภาษณ์เจาะลึกเน้นให้เห็นการนำความรู้ทางวิชาชีพมาใช้ และการนำมาตรฐานการบัญชีมาใช้นั้นคือ ไม่ว่าจะทำบัญชีการเงิน การรายงานทางการเงิน การจัดทำบัญชีบริหารก็ต้องใช้ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และต้องคำนึงถึงการนำมาตรฐานการบัญชีมาใช้ปฏิบัติ

สำหรับสมรรถนะทางด้านจริยธรรมของนักบัญชีมีองค์ประกอบภายในสอดคล้องกันชัดเจน โดยเน้นค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณในวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรม แต่สิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกที่เป็นจริยธรรมที่มากกว่า คือ การรักษาดุลยภาพของกิจการ เช่นเดียวกับ สมรรถนะความรู้ทักษะพื้นฐานด้านบัญชีที่ต้องใช้ในการประกอบวิชาชีพ องค์ประกอบภายในสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน คือ การภาษีอากร ในขณะที่การสำรวจให้รายละเอียดลงไปถึงการให้คำปรึกษา และการบันทึกบัญชี แต่การสัมภาษณ์เจาะลึกองค์กรธุรกิจให้ความสำคัญกับการติดต่อประสานงานกับลูกค้าด้วย

อย่างไรก็ตาม การสำรวจยังมีสมรรถนะทางบัญชีที่สำคัญ คือ การตรวจสอบภายใน แต่ในการสัมภาษณ์เจาะลึกกลับลงไปถึงอาจจะเป็นเพราะผู้สัมภาษณ์เจาะลึกไม่ได้สอบถามในประเด็นนี้ชัดเจน

ซึ่งถ้าหากผู้สัมภาษณ์จะลืกลำผลการสำรวจไปสัมภาษณ์จะลืกลำด้วยก็จะทำให้ประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นสมรรถนะทางการบัญชีในด้านการควบคุมภายในองค์กรขององค์กรธุรกิจทั้ง 5 ธุรกิจชัดเจนขึ้น

5.3.2 เมื่อเปรียบเทียบสมรรถนะทางการบัญชีที่องค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการกับสมรรถนะทางการบัญชีที่นักบัญชีใช้ในการปฏิบัติงานจริง ปัจจัยสมรรถนะทางการบัญชีที่สำรวจจากองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมมี 5 สมรรถนะ ในขณะที่สมรรถนะทางการบัญชีที่นักบัญชีใช้ในการปฏิบัติงานจริงมีถึง 9 สมรรถนะสิ่งที่ทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะทางการบัญชีขององค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมเป็นภาพกว้างและไม่ลงรายละเอียดในลักษณะการปฏิบัติเท่ากับปัจจัยสมรรถนะทางการบัญชีที่นักบัญชีใช้ปฏิบัติงานจริงเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามจากภาคองค์กรธุรกิจส่วนใหญ่อยู่ในระดับตำแหน่งที่สูงกว่าจึงให้ความคิดเห็นสมรรถนะทางการบัญชีเป็นภาพที่กว้างและอยู่ในลักษณะที่เป็นสมรรถนะหลักทางบัญชี ในขณะที่นักบัญชีผู้ปฏิบัติส่วนใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในตำแหน่งพนักงานบัญชีและการเงิน ซึ่งเป็นนักบัญชีที่ปฏิบัติการจึงให้รายละเอียดที่เป็นงานบัญชีเชิงปฏิบัติมากกว่าตามสายงานที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่แต่อย่างไรก็ตาม สมรรถนะทางการบัญชีที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการก็ครอบคลุมสมรรถนะทางการบัญชีที่นักบัญชีใช้ในการปฏิบัติงานจริงเมื่อเปรียบเทียบโดยภาพรวม

อย่างไรก็ตามหากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักบัญชีที่มีระดับสูงขึ้นและมีจำนวนตัวอย่างที่ใกล้เคียงกันหรือเท่าๆ กันนักบัญชีผู้ปฏิบัติในตำแหน่งพนักงานบัญชีและการเงิน สมรรถนะทางการบัญชีที่ใช้อาจจะแตกต่างไปจากที่พบในการศึกษานี้หรืออาจจะสอดคล้องกับสมรรถนะทางการบัญชีที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการก็ได้

5.3.3 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะอื่น ๆ ของนักบัญชีที่เกี่ยวข้องที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการและสมรรถนะอื่น ๆ ที่นักบัญชีใช้ในการปฏิบัติงาน จากการสำรวจจากภาคธุรกิจอุตสาหกรรมและการสัมภาษณ์จะลืกลำจากองค์กรธุรกิจ 5 แห่ง มีความสอดคล้องกันในทุกสมรรถนะอย่างไรก็ตามสิ่งที่เด่นชัดจากการสัมภาษณ์จะลืกลำจะให้ความสำคัญต่อความสามารถในการบริหารด้านทักษะในการนำเสนอ การบริหารบุคคลและงาน การมีทัศนคติในการทำงานที่ดีและเน้นภาวะผู้นำ ในขณะที่สมรรถนะอื่น ๆ ที่นักบัญชีระดับปฏิบัติงานใช้ในการปฏิบัติงาน มี 5 สมรรถนะเช่นกัน แต่ไม่ได้ระบุถึงสมรรถนะด้านความรับผิดชอบสูงและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบยังอยู่ในระดับปฏิบัติและยังอยู่ในตำแหน่งที่ทำงานตามสั่งตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด จึงทำให้สมรรถนะด้านนี้ไม่ปรากฏ ข้อแตกต่างจากผลการศึกษาสมรรถนะทางการบัญชีที่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการกับสมรรถนะอื่น ๆ ที่นักบัญชีใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่าภาคธุรกิจอุตสาหกรรมจัดให้สมรรถนะจริยธรรมของนักบัญชีเป็นสมรรถนะทางการบัญชี ในขณะที่นักบัญชีผู้ปฏิบัติงานจริงให้จริยธรรมในวิชาชีพอยู่ในสมรรถนะอื่น ๆ ที่นักบัญชีใช้ในการปฏิบัติงาน แต่ไม่ว่าจะจัดอยู่ในสมรรถนะหลักทางการบัญชีหรือเป็นสมรรถนะอื่น ๆ ที่นักบัญชีใช้ในการปฏิบัติแต่ก็จัดเป็นสมรรถนะที่สำคัญที่นักบัญชีทุกระดับต้องมี ซึ่ง

หากจะพัฒนามาตรฐานอาชีพนักบัญชีที่ตอบสนองต่อภาคธุรกิจอุตสาหกรรมก็ควรจะต้องจัดให้จริยธรรมในวิชาชีพเป็นสมรรถนะหลักทางการบัญชี เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานทางบัญชีควรมีจริยธรรมในวิชาชีพ

5.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการพัฒนามาตรฐานอาชีพนักบัญชีที่ตอบสนองต่อภาคธุรกิจอุตสาหกรรม เนื่องจากการศึกษานี้ขอบเขตการศึกษายังลงไปไม่ถึงการพัฒนามาตรฐานอาชีพนักบัญชียังอยู่ในขั้นตอนการศึกษาความต้องการสมรรถนะทางการบัญชีและสมรรถนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของภาคธุรกิจอุตสาหกรรม และศึกษาสมรรถนะทางการบัญชีและสมรรถนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่นักบัญชีใช้ในการปฏิบัติงานจริง ผลการศึกษามีความสอดคล้องในภาพกว้างแต่ในรายละเอียดมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันไปตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งหากการจะพัฒนามาตรฐานอาชีพที่เหมาะสมสอดคล้องกับนักบัญชีแต่ละระดับควรต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

5.4.1 ศึกษาสมรรถนะทางการบัญชีและสมรรถนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจากกลุ่มตัวอย่างนักบัญชีในแต่ละระดับในสัดส่วนที่เท่ากัน

5.4.2 ศึกษาเจาะลึกในธุรกิจอุตสาหกรรมที่หลากหลายโดยใช้การศึกษาเชิงสำรวจเป็นจุดเริ่มต้น โดยศึกษาประกอบกันเพื่อได้สมรรถนะที่ชัดเจนในแต่ละระดับ

5.4.3 นำสมรรถนะที่ชัดเจนในแต่ละระดับและในธุรกิจอุตสาหกรรมมาพัฒนามาตรฐานอาชีพพร้อมกับองค์การธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อได้มาตรฐานอาชีพนักบัญชีที่ตอบสนองต่อภาคธุรกิจอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง

5.4.4 พัฒนาหลักสูตรสมรรถนะเพื่อการบัญชีในสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนสาขาการบัญชี